

Ein cyf/Our ref JMEWL/10851/21

Jack Sargeant AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deisebau
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

13 Medi 2021

Annwyl Jack,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 4 Awst ynghylch Deiseb P-06-1164 – Gwneud bwlio ac aflonyddu mewn ysgolion yn drosedd pan fydd plant wedi cyrraedd yr oedran cyfrifoldeb troseddol.

Mae mynd i'r afael â bwlio mewn ysgolion yn brif flaenoriaeth i Lywodraeth Cymru. Rydym yn benderfynol o sicrhau bod ein dysgwyr yn teimlo'n ddiogel ac yn cael cefnogaeth i gyrraedd eu potensial llawn. Rydym yn cydnabod yr effaith y gall unrhyw ffurf o fwlio ei chael ar les person ifanc, ac rydym yn annog ysgolion i wneud mwy nag ymyrryd pan fo problemau'n dod i'r amlwg, gan ofyn iddynt hefyd hybu cydberthynas sy'n seiliedig ar barch a chefnogi lles o fewn cymuned yr ysgol.

Mae cyfreithiau eisoes yn eu lle i amddiffyn pobl pan fo bwlio neu aflonyddu yn gyfwerth â throsedd. Nid yw Llywodraeth Cymru yn bwriadu cyflwyno deddfwriaeth ychwanegol yn y maes hwn.

Yn ôl y gyfraith, rhaid i ysgolion gael polisi ymddygiad, a rhaid i'r polisi hwn nodi'n glir sut y mae'r ysgol yn ymdrin â bwlio ynghyd â'r strategaethau ar gyfer herio ymddygiad o'r fath. Dylai ysgolion hefyd gadw cofnod o achosion o fwlio fel rhan o'u harferion monitro trefniadau diogelu a thystiolaeth o effaith. Mae cadw cofnod o ddigwyddiadau hefyd yn helpu ysgolion i fod yn rhagweithiol er mwyn mynd i'r afael â bwlio.

I gefnogi hyn, cyhoeddwyd cyfres o ganllawiau, sef 'Hawliau, parch, cydraddoldeb' ym mis Tachwedd 2019, sy'n rhoi canllawiau statudol i ysgolion ac awdurdodau lleol er mwyn helpu i fynd i'r afael â bwlio a'i atal mewn lleoliadau addysg yng Nghymru. Mae'r gyfres hefyd yn cynnwys canllawiau cynghori i blant, pobl ifanc a'u rhieni/gofalwyr i helpu'r rhai sy'n cael eu heffeithio gan fwlio.

Rydym yn parhau i gydweithio ag ysgolion ac awdurdodau lleol er mwyn iddynt weithredu a chyflawni nodau'r canllawiau hyn, drwy hyfforddiant a chefnogaeth, er mwyn sicrhau eu bod

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Jeremy.Miles@llyw.cymru
Correspondence.Jeremy.Miles@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

yn cael eu defnyddio mor effeithiol â phosibl i gefnogi plant a phobl ifanc. Bydd y canllawiau hefyd yn cael eu diweddar yn y man i adlewyrchu'r camau gweithredu sydd yng Nghynllun Gweithredu Cydraddoldeb Hiliol Llywodraeth Cymru.

Yn ddiweddar, mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi cyhoeddi [canllawiau](#) fframwaith newydd i ysgolion ynghylch datblygu dull gweithredu ysgol gyfan i ymdrin â lles meddyliol ac emosiynol, a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2021. Mae'r canllawiau wedi'u llunio i helpu ysgolion i ddatblygu ac adeiladu dulliau ysgol gyfan i ymdrin â lles, sy'n gyson, yn deg ac yn addas i'w hamgylchiadau a'u hanghenion unigryw hwy. Mae £9m o'n cyllideb yn 2021-22 ar gael i gefnogi'r gwaith hwn. Mae hyn yn ychwanegu at y £5m i gefnogi ein gwaith ysgol gyfan yn 2020-21.

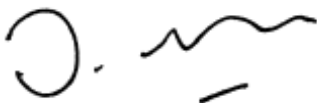
Mae Law yn Llaw at Iechyd Meddwl: Cynllun Cyflawni ar gyfer Iechyd Meddwl 2019 i 2022 yn tynnu sylw at atal hunanladdiad a hunan-niweidio fel un o'r prif feysydd blaenoriaeth. Rydym yn cydweithio â'r Grŵp Cynghori Cenedlaethol ar gyfer Atal Hunanladdiad a Hunan-niweidio, sy'n cynghori Llywodraeth Cymru ar y mater er mwyn datblygu rhagor ar ddulliau gweithredu cenedlaethol a rhanbarthol, ac maent wedi penodi arweinwyr rhanbarthol er mwyn cynorthwyo yn y gwaith hwn. Rydym hefyd yn darparu cyllid drwy ein cynllun grant adran 64 i Action for Children er mwyn iddynt gyflwyno eu canllawiau cwricwlwm Iechyd Meddwl i Ysgolion Uwchradd. Mae'r canllawiau hyn yn darparu cyfres llawn o adnoddau ar-lein, sydd wedi'u profi ac yn gwella dealltwriaeth o iechyd meddwl, anhwylderau meddyliol, ac yn lleihau'r stigma sy'n perthyn i afiechyd meddwl ac yn cynyddu'r gallu i fynd i chwilio am help, boed i fyfyrwyr neu athrawon.

Cyn y gwaith uchod, mewn cydweithrediad â'r Grŵp Cynghori Cenedlaethol lansiodd ein Canllawiau ar Hunan-laddiad a Hunan Niweidio i Ysgolion yn ffurfiol ym mis Medi 2019, i gyd-fynd a Diwrnod Atal Hunanladdiad y Byd. Mae'r canllawiau hyn yn ychwanegu at y llu o arfau sydd gan y gweithwyr proffesiynol i fynd i'r afael â'r mater hwn pan fo hyn yn codi, gan wneud y broblem yn llai a rhoi gwybod i bobl sut a phryd i chwilio am help a chefnogaeth bellach.

Mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi creu pecyn adnoddau ar-lein sy'n hybu'r nifer o becynnau digidol sydd wedi'u llunio'n benodol i roi cymorth i bobl ifanc gyda'i iechyd meddwl a'i lles emosiynol. Mae'r Pecyn Cymorth Iechyd Meddwl Pobl Ifanc yn rhoi gwybod i bobl ifanc rhwng 11 a 25 oed am wefannau, apiau, llinellau cymorth a llawer mwy er mwyn meithrin gwytnwch a'u cefnogi yn ystod pandemig y Coronafeirws a thu hwnt i hynny.

Rwy'n credu bod y camau hyn yn dangos yn glir bod Llywodraeth Cymru yn ystyried bod lles ein plant a'n pobl ifanc yn fater difrifol iawn.

Yn gywir,

Jeremy Miles AS/MS

Gweinidog y Gymraeg ac Addysg
Minister for Education and Welsh Language